Rahvastikutrendid ja -areng
SHARE uuring

Liili Abuladze
Eesti demograafia keskus, Tallinna Ülikool

07. märts 2019

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

Loomulik taasteprotsess

Kuidas rahvastikku sisenetakse?

Kuidas rahvastikust väljutakse?

SÜNNID

RÄNNE

mõõdetakse kordajatega

RAHVASTIK

mis iseloomustab rahvastikku?

SUURUS

STRUKTUUR e koostis

kuidas rahvastiku struktuuri kirjeldada?

- vanus
- sugu
- perekonnaseis
- paiknemine
- põlisus / rahvus
- haridus

jne

mõõdetakse kordajatega

SURMAD

RÄNNE

Rändeline taasteprotsess

Eesmärk:

- Uurida rahvastiku muutust ajas ja ruumis
- Võrdlevalt eri rahvastikke

UNIVERSITY
e for Population Studies

Rahvaarv

$$Rahvaarv = (Sünnid - Surmad) + (Sisseränne - Väljaränne)$$

$$Rahvaarv_{t+1} = Rahvaarv_t + (Sünnid - Surmad) + (S.ränne - V.ränne)$$

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

Rahvastikupüramiid = rahvastikukoostis

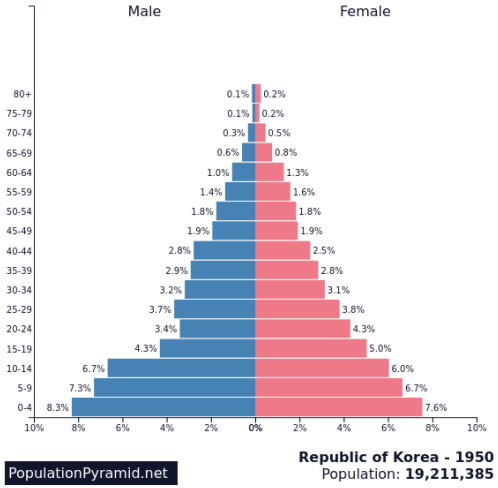

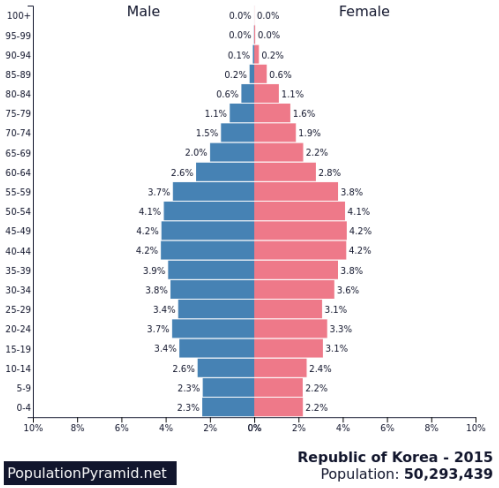

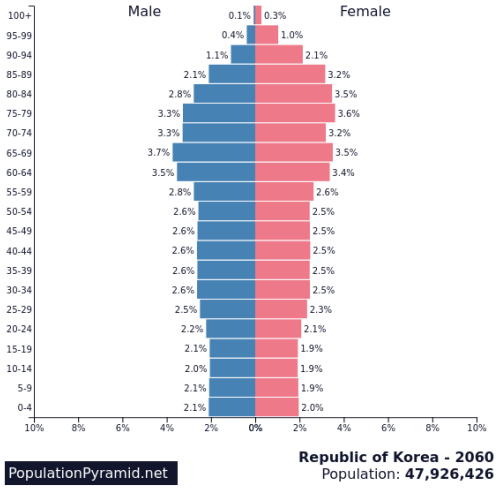

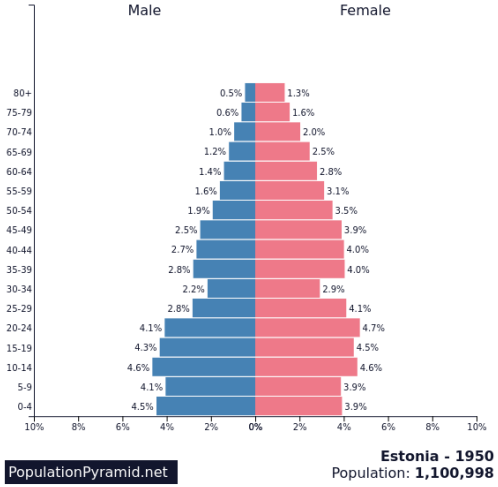

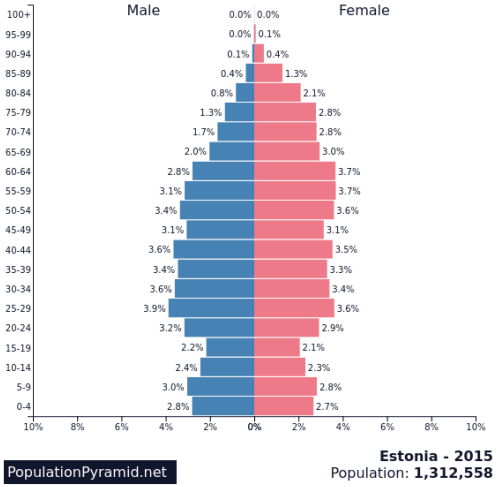

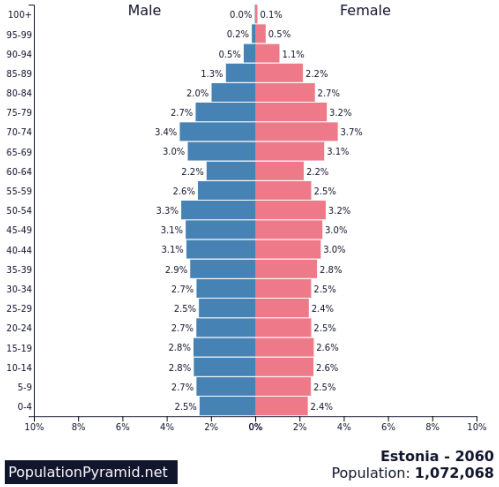

Globaalne sündimus- ja suremusareng

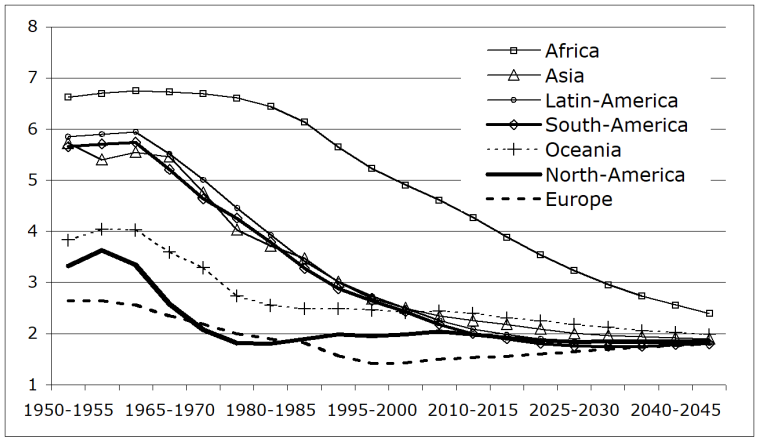

Summaarne sündimuskordaja

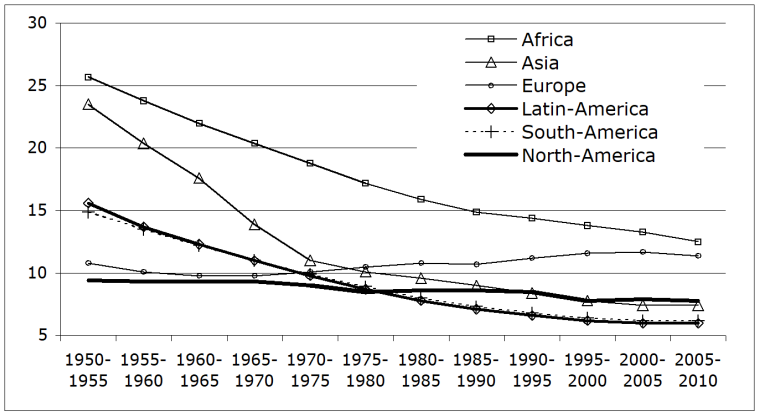

Suremuskordaja

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

Demograafiliste protsesside seaduspärasused

- universaalsus
- iseseisvus
- ebasünkroonsus
  - hilisemad alustajad läbivad moderniseerumise kiiremini
- vanussõltuvus

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

Demograafiline üleminek

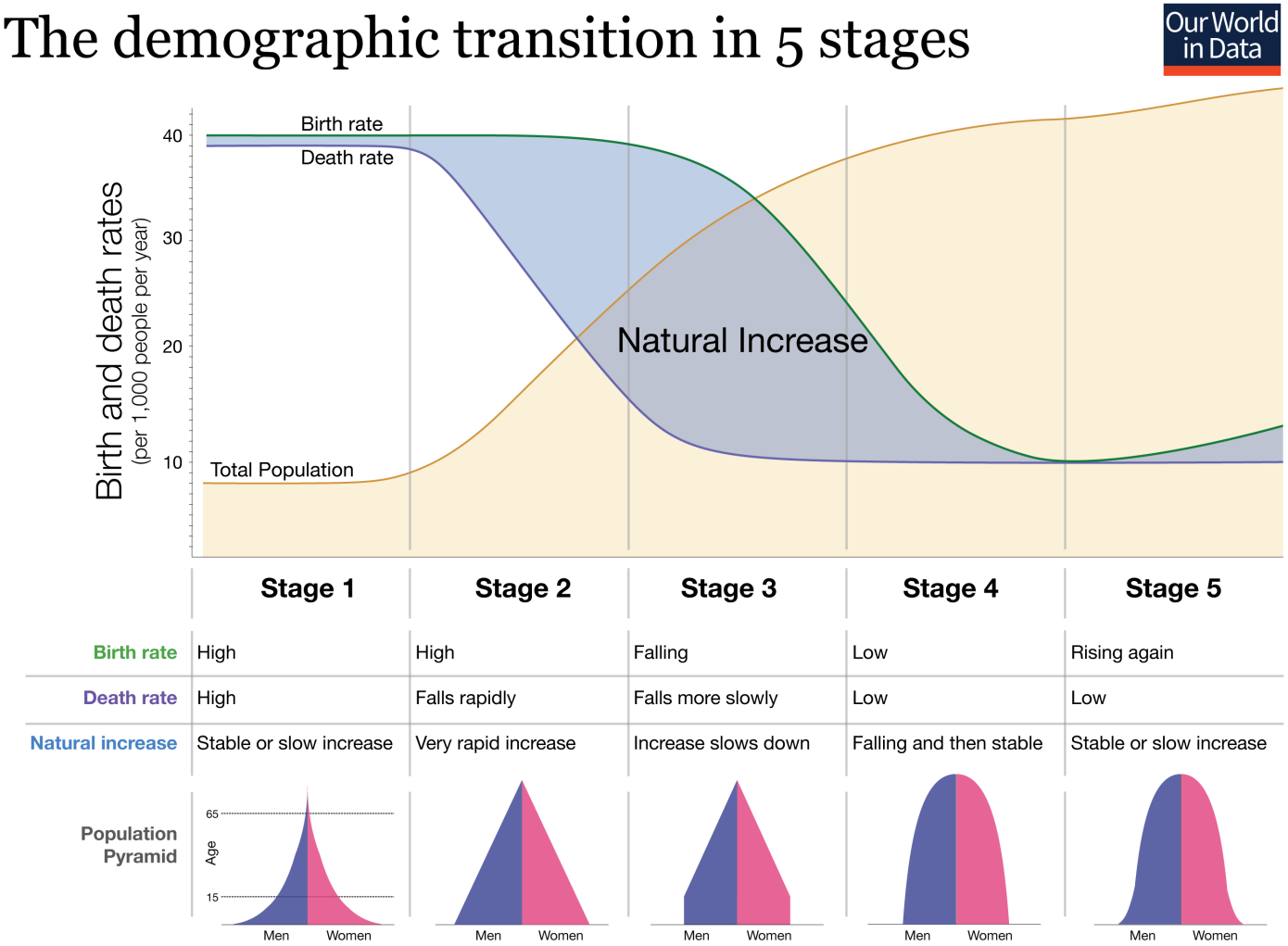

LINN UNIVERSITY
an Institute for Population Studies

The author Max Roser licensed this visualisation under a CC BY-SA license. You find more information at the source: http://www.OurWorldInData.org/world-population-growth

Sündimuse vanuskõver

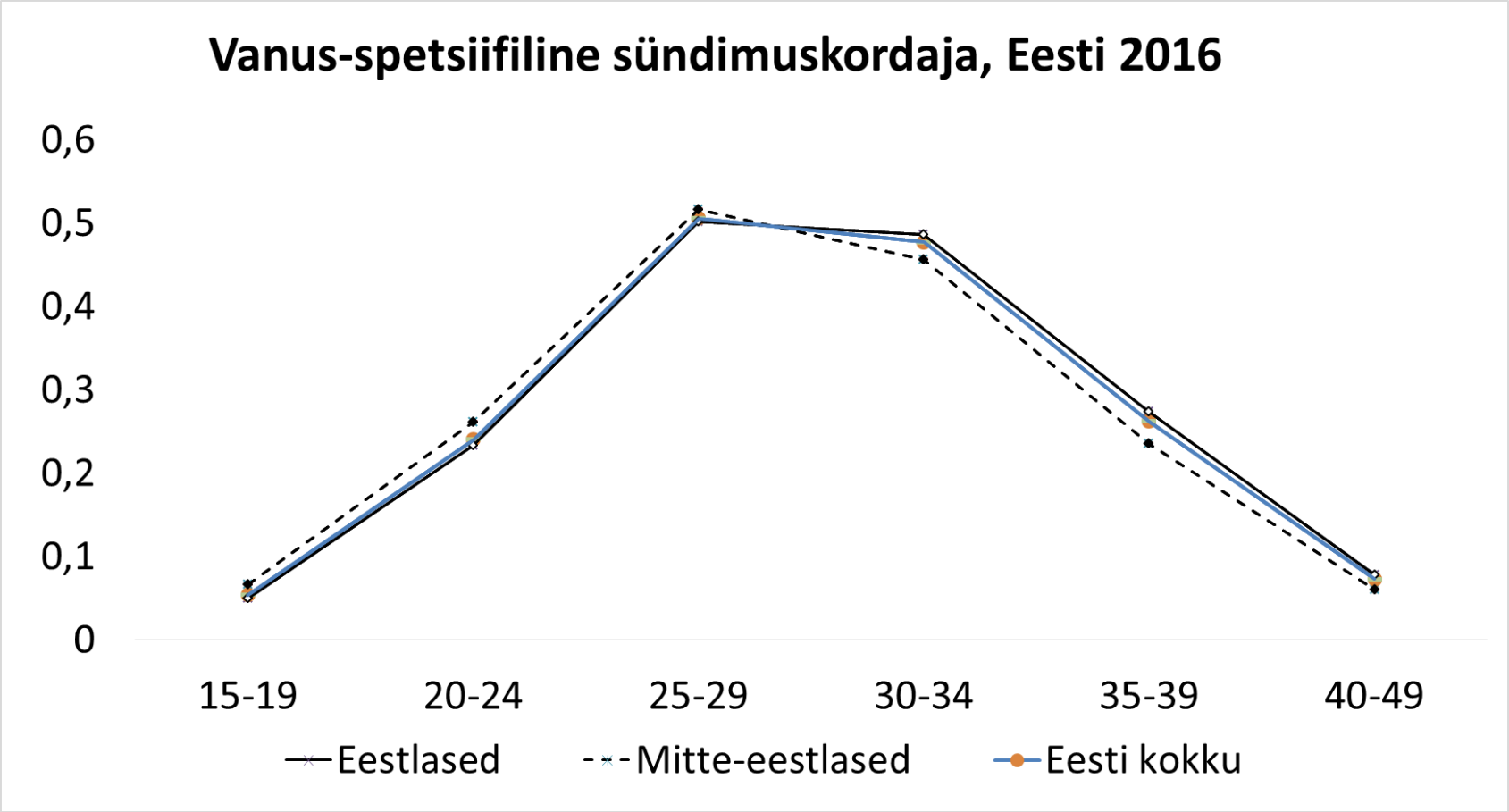

Suremuse vanuskõver - J-kujuline

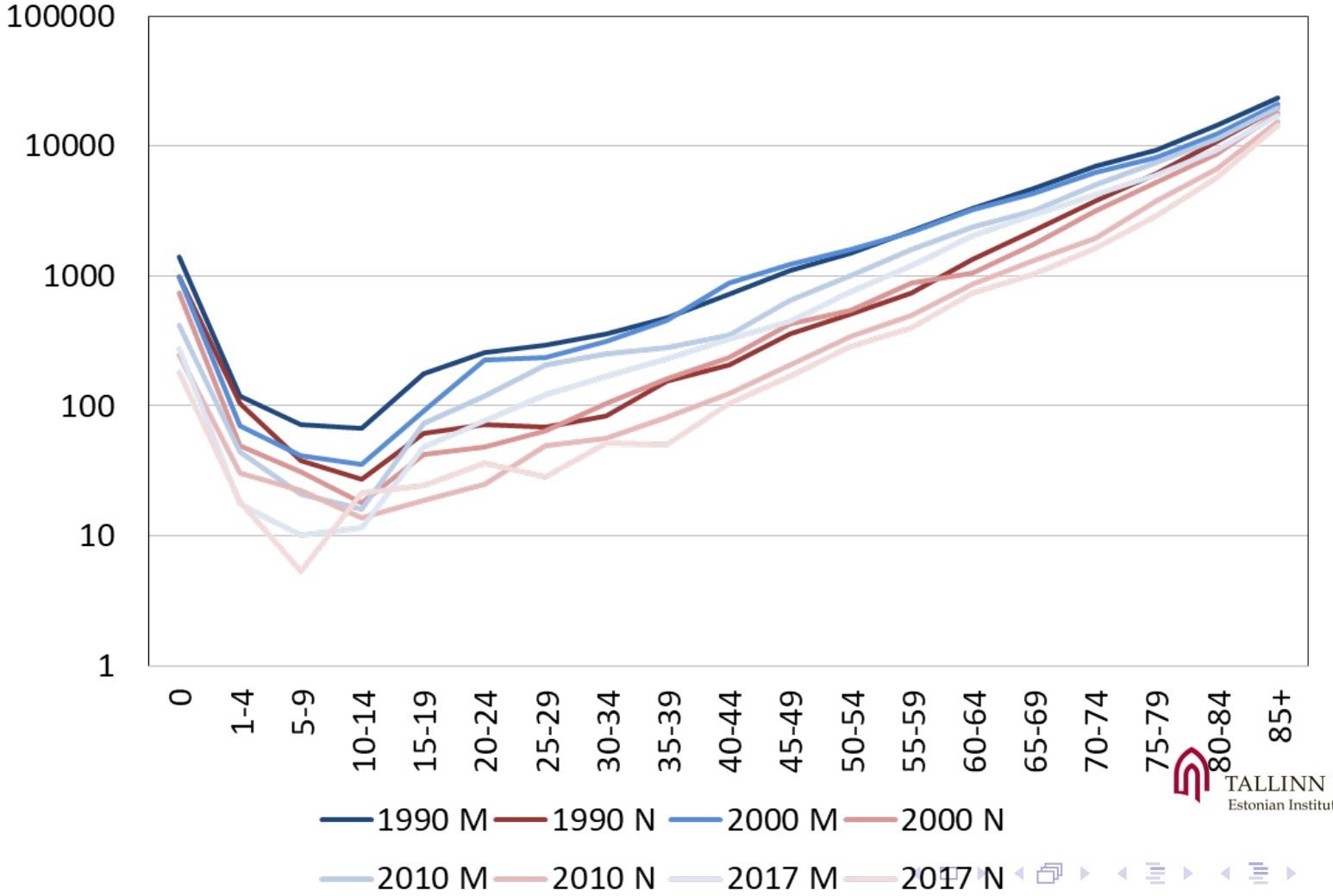

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

Eluea kasv - lineaarne

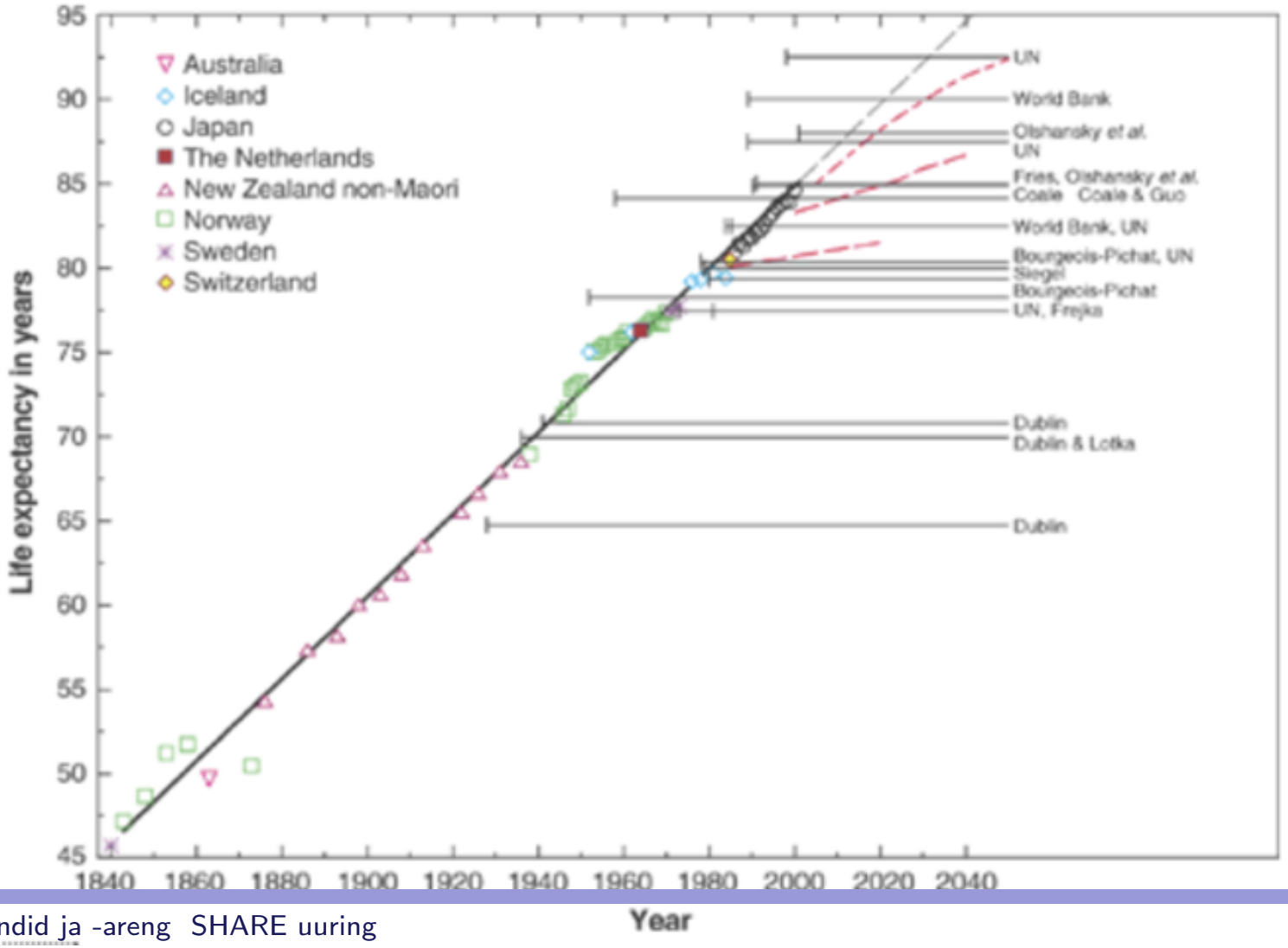

UNIVERSITY
e for Population Studies

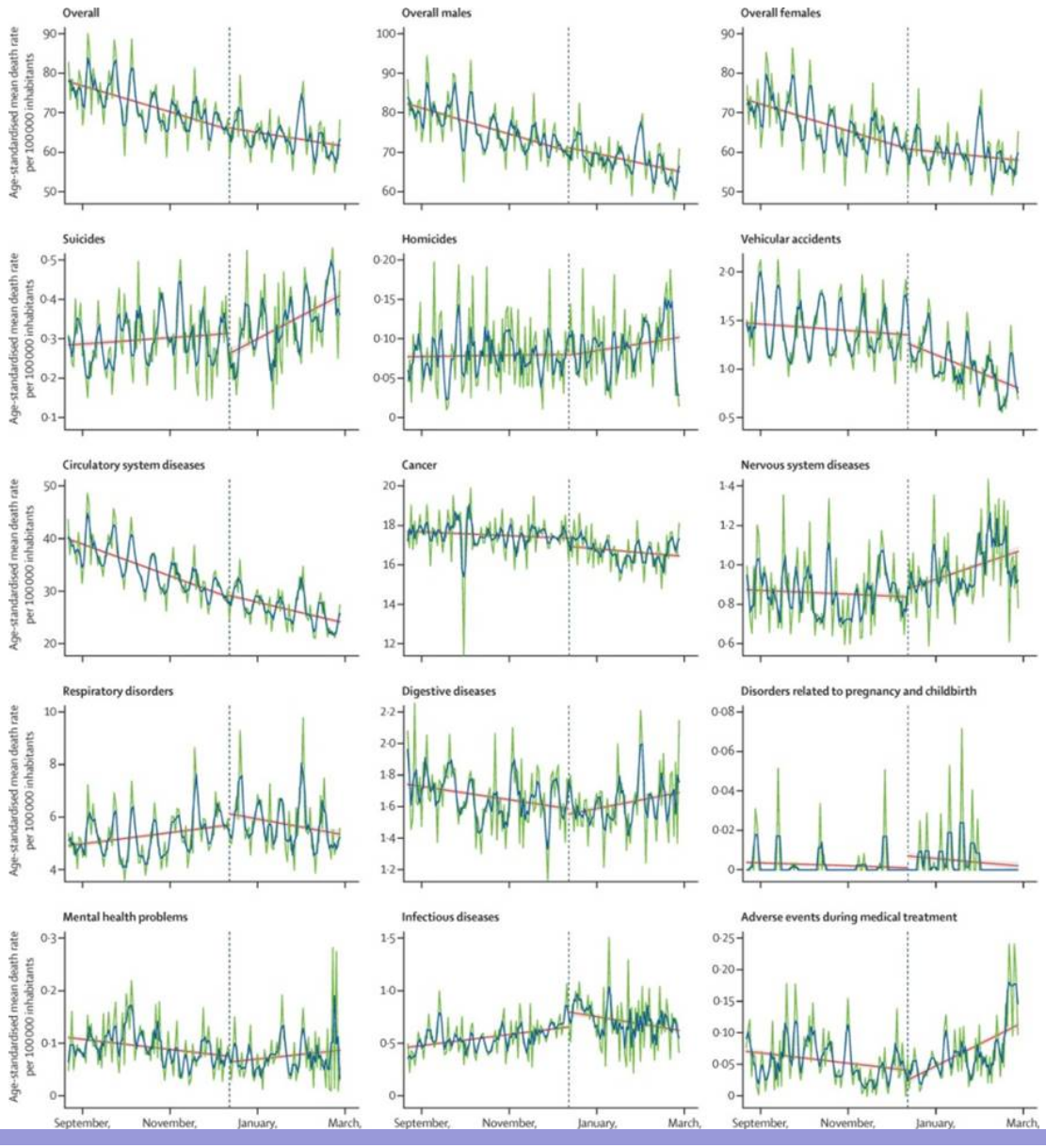

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

Rände vanuskõver

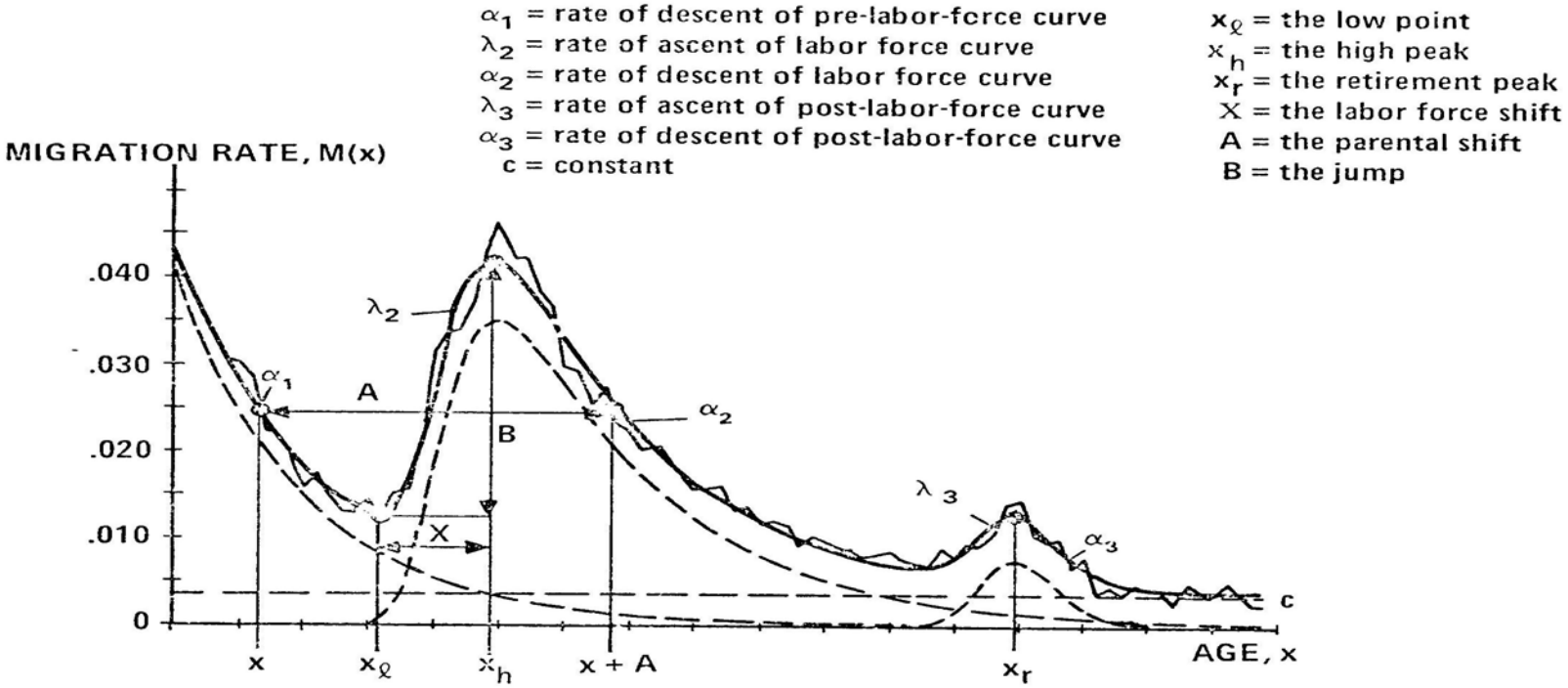

Figure 5. The model migration schedule.

Rände vanuskõver

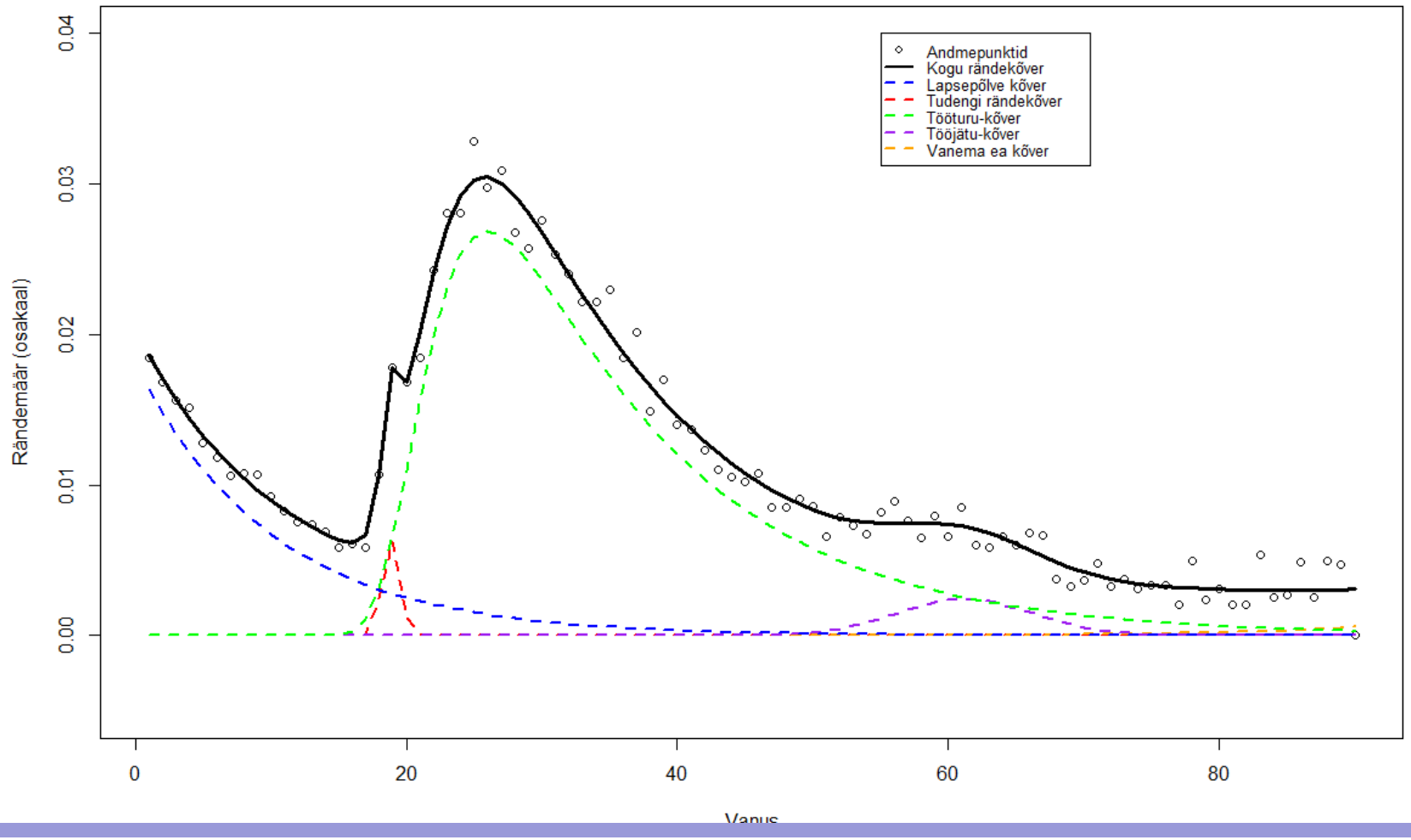

Rände vanuskõver - Eesti 2000 - 2016

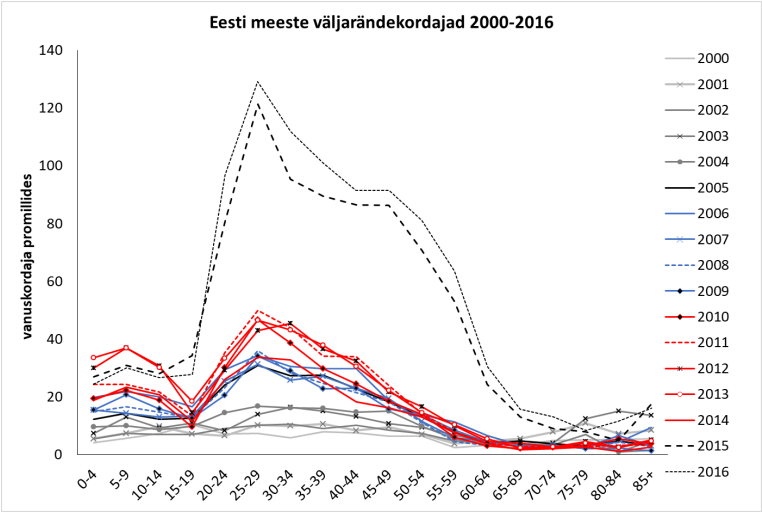

Mehed

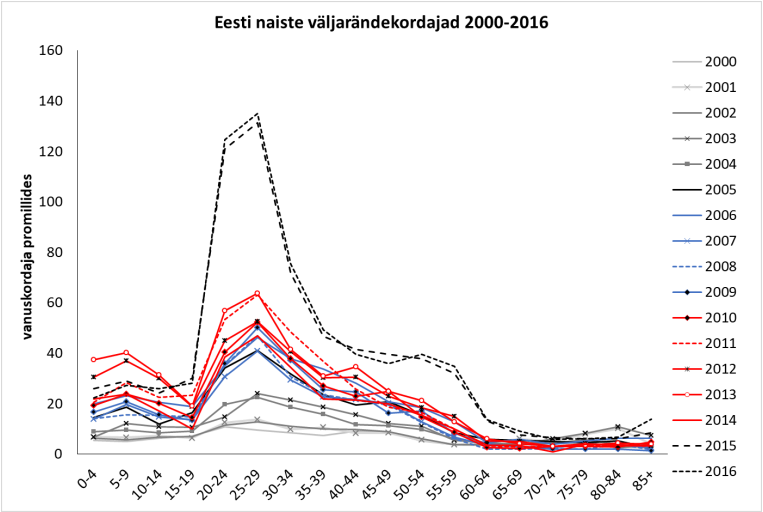

Naised

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

SHARE uuringu taust

- Rahvastikuvananemine on 21.sajandi üks suurimaid väljakutseid. SHARE võimaldab uurida vananemise kulgemist mikro- ja makrovaates:
  - *individuaalse* kogemuse, enda ja ümbritsevate elutingimuste mõju
  - *institutsionaalse* konteksti - nt poliitikameetmete - mõju isikutele ja rahvastikurühmadele

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

SHARE disain ja valim

- Rahvastikuesinduslik 50+ aastaste suhtes: mehed ja naised, päritolu, vanus
- Nii põhivastajad kui nende partnerid
- Paneeluuring iga kahe aasta tagant alates 2004 (Eestis alates 2010)
- Iga isiku elutee kohta retrospektiivne laine (sh Eesti) 2017.a
- Alates 2017.a kõik EL riigid kaasatud
- 2010-2011.a vastas Eestis uuringule *ca* 7000 inimest

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

SHARE teemamoodulid

- Sotsiaaldemograafilised taustandmed (DN)
- Sotsiaalsed võrgustikud (SN)
- Tervislik seisund, sh diagnoosid, tervisekäitumine (PH, BR)
- Füüsilised ja kognitiivseed funktsioonid (GS, PT, CS)
- Vaimne tervis, sh depressiivsus jm, mälutest (MH, CF)
- Ravi- ja tervishoiuteenuste kasutamine (HC)
- Hooldusabi ja -teenuste kasutamine (SP)
- Töötamine ja hõivest pensionile jäämine (EP)
- Pensionid jm riiklikud hüvitised (EP)
- Rahalised siirded, leibkonna sissetulekud ja kulud (AS,CO,HH)
- Eluasemetingimused (HO)
- Sotsiaalne aktiivsus (AC)
- Emotsionaalne enesetunne ja ootused (EX)
- Arvutioskus ja -kasutus (IT)

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

SHARE teemamoodulid - majandusega seonduv

Sissetulekud	Abi	Eluase	Kulud	Säästud
Netotasu	Kingid	Väärtus	Toit	Kontodel
Pensionid	Pärandus	Suurus	Subj. hinnang	Sulas
Hüvitised	250 eur	Mugavused		Aktsiad
Muud	2500 eur	Muud		Fondides
		Kuidas omand.		III sammas
		Üür		
		Laenud		
12 kuud	12 kuud			
12 kuud	ise/ teistele			

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

SHARE teemamoodulid - majandusega seonduv

Varad	Töö	Tööjätt
Elukindlustus	Alustamise aeg	Millal lõpetas
Autode omamine	Amet	Põhjused
Firma omamine	Haru	
Laenud (krediidid jm)	Sektor	
Laenude kogusumma	Lepingu tüüp	
	Tundide arv	
	Puudumiste arv	
	Rahulolu	
	Lisatöö	

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

easySHARE

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

*easy*SHARE

- Sama vaatluste ja riikide arv kui originaalandmestikus, kõik ühes failis koos
- Uuringulained 1 - 6 (2004 - 2015.a), Eesti alates 4.lainest
- Vajalik esitada andmetaotlus: http://www.share-project.org/data-access/user-registration.html
- Väiksem arv küsimusi, sh:
  - Lapsepõlvekodu tingimused: raamatute arv, matemaatika oskus ja keeleoskus 10-aastaselt
  - Töö ja raha: praegune töökoht, leping, tundide arv, rahulolu, pensioniplaanid, toimetulek, sissetulekud
- Vajalik viidata SHARE andmetele oma uurimistöös

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

SHARE tabelid, sh longituudnäitajad

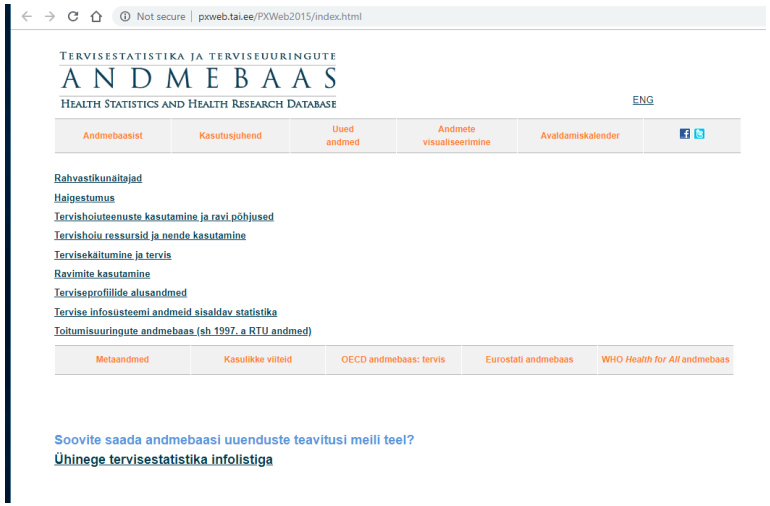

TAI andmebaasis

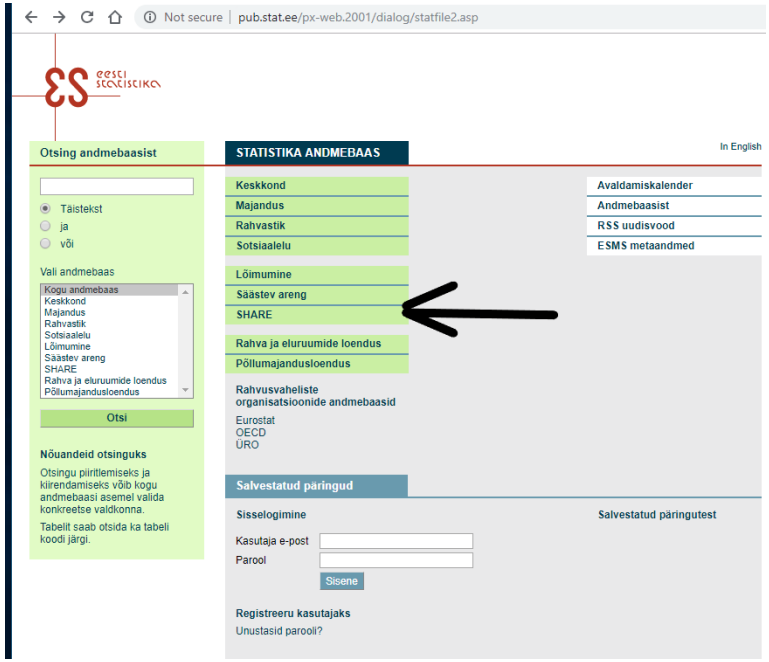

Statistikaameti kodulehel

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

Rohkem infot

- SHARE rahvusvaheline kodulehekülg www.share-project.org
- SHARE Eesti kodulehekülg www.share-estonia.ee
- TAI ja Statistikaameti kodulehtedel
- liili@tlu.ee

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies

Tänan!

TALLINN UNIVERSITY
Estonian Institute for Population Studies